

ни жаденъ¹⁾. Но скоро населението измѣня своето държане. Първиятъ конфликтъ между него и сръбското правителство създаватъ сръбскитѣ войски и власти, които, свикнали въ своята родина на други отношения, почватъ веднага да се проявяватъ такива, каквито си сж въ дѣйствителностъ. Още отъ първия денъ тѣ се разполагатъ изъ кжщитѣ, като пълновластни господари. Почватъ да запрѣщаватъ и името българинъ²⁾. Пиротскитѣ общинари се виждатъ най-сетнѣ принудени да направятъ едно заявление — протестъ отъ страна на общината и да го поднесатъ на окръжния началникъ Гьока Стефановичъ. Въ резултатъ на тази постъпка учителтъ Сим. Христовъ бива интерниранъ въ Трънъ още на другия денъ (2 февр.), а пъкъ членътъ на общината, бившъ пиротски учителъ, Хр. Пасаревъ, както и другитѣ учители Г. Ив. Табаковъ, Елисей Мановъ, Никола Петровъ и др. биватъ назначени помощници на началника, който доставя фуражъ за войската, за да имъ отнематъ възможността за сношение съ населението. Сжщеврѣменно мѣстнитѣ сръбски власти приготвятъ адресъ на сръбски отъ името на народа до кралъ Милана, въ който се казва, че пиротчани сж стари сърби, че славятъ „слава“ и свирятъ на „гусла“, че като потомци на Душана, желаятъ да останатъ подъ скиптъра на сръбската държава. Този адресъ се дава на Кото Даскаловъ, който е билъ кметъ, съ поръчка да бжде подписанъ отъ гражданитѣ. Като вижда окръжниятъ началникъ, че така не ще успѣе, събира съ стражари гражданитѣ, силомъ изкарани отъ тѣхнитѣ дюкяни, въ училището при новата черква, та дано тѣй ги застави да си сложатъ подписитѣ подъ заявлението. Ала Кото Куклинъ, слѣдъ като адреса бива прочетенъ отъ попъ Петра и слѣдъ поканата на Даскалова и другитѣ сръбски привърженици да го подпишатъ, казва, подкрѣпенъ и отъ другитѣ граждани, че това тѣ не могатъ да сторятъ, додѣто не дойде владиката Евстатий да имъ каже: кози ли сж тѣ или овци. Скоро дохожда и Евстатий. Въ негово пришествие се рѣшава: който е сърбинъ — да подпише сръбския адресъ, а който е българинъ — да подпише българския, продиктуванъ отъ владиката и написанъ отъ Елисей Мановъ. Този адресъ е ималъ приблизително слѣднѣото съдържание:

¹⁾ Преко границе. Успомене из другог сръбско-турског рата 1877—1878. Старбина, г. IV, кн. 11, свеска 43, стр. 327.

²⁾ Българинъ, г. I, бр. 44, стр. 3—4 отъ 18 мартъ 1878.